

Integrovaný regionálny
operačný program
2014 - 2020

EURÓPSKA ÚNIA
EURÓPSKY FOND
REGIONÁLNEHO ROZVOJA

Príloha č. 1 Výročnej správy o vykonávaní IROP za rok 2019

ZHRNUTIE PRE OBČANOV

Hlavným cieľom Integrovaného regionálneho operačného programu (IROP) je prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí. V nasledujúcom tabuľkovom prehľade je uvedený popis tematického zamerania jednotlivých špecifických cieľov IROP:

Prioritná os	Špecifické ciele
1. Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch	1.1 Zlepšenie dostupnosti k cestnej infraštruktúre TEN-T a cestám I. triedy s dôrazom na rozvoj multimodálneho dopravného systému
	1.2.1 Zvyšovanie atraktivity a konkurencieschopnosti verejnej osobnej dopravy
	1.2.2 Zvýšenie atraktivity a prepravnej kapacity nemotorovej dopravy (predovšetkým cyklistickej dopravy) na celkovom počte prepravených osôb
2. Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám	2.1.1 Podporiť prechod poskytovania sociálnych služieb a zabezpečenia výkonu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately v zariadení z inštitucionálnej formy na komunitnú a podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku na komunitnej úrovni
	2.1.2 Modernizovať zdravotnícku infraštruktúru za účelom integrácie primárnej zdravotnej starostlivosti
	2.1.3 Modernizovať infraštruktúru ústavných zariadení poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť, za účelom zvýšenia ich produktivity a efektívnosti
	2.2.1 Zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materských školách
	2.2.2 Zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základných škôl
	2.2.3 Zvýšenie počtu žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní
3. Mobilizácia kreatívneho potenciálu v regiónoch	3.1 Stimulovanie podpory udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle prostredníctvom vytvorenia priaznivého prostredia pre rozvoj kreatívneho talentu, netechnologických inovácií
4. Zlepšenie kvality života v regiónoch s dôrazom na životné prostredie	4.1 Zvýšenie energetickej efektívnosti bytových domov
	4.2.1 Zvýšenie podielu obyvateľstva so zlepšeným zásobovaním pitnou vodou a odvádzanie a čistenie odpadových vôd verejnou kanalizáciou bez negatívnych dopadov na životné prostredie
	4.3.1 Zlepšenie environmentálnych aspektov v mestách a mestských oblastiach prostredníctvom budovania prvkov zelenej infraštruktúry a adaptáciou urbanizovaného prostredia na zmenu klímy ako aj zavádzaním systémových prvkov znižovania znečistenia ovzdušia a hluku.
5. Miestny rozvoj vedený komunitou	5.1.1 Zvýšenie zamestnanosti na miestnej úrovni podporou podnikania a inovácií
	5.1.2 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím vo verejných službách a vo verejných infraštruktúrach
6. Technická pomoc	6.1 Podpora efektívnej implementácie Operačného programu
	6.2 Zabezpečenie publicity, informovania a podpory prijímateľov v procese implementácie

Hlavné dosiahnuté ciele a úspechy implementácie IROP v roku 2019

V roku 2019 sa Riadiaci orgán pre IROP a Sprostredkovateľské orgány kvôli zrýchleniu procesov implementácie, plnenia cieľov IROP a zvýšenia úrovne čerpania alokovaných finančných prostriedkov sústredili najmä na nasledovné úlohy a priority:

- vyhlasovanie výziev/vyzvaní na predkladanie ŽoNFP (ďalej aj „výzva“)
- administratívne overenie a odborné hodnotenie predložených ŽoNFP, zabezpečenie procesu odborného hodnotenia ŽoNFP externými hodnotiteľmi na RO a SO
- prípravu rozhodnutí o schválení/neschválení/zastavení ŽoNFP
- prípravu zmlúv o poskytnutí NFP
- úspešný proces implementácie samotných projektov

Zameranie vyhlásených výziev/písomných vyzvaní

Hlavným nástrojom zabezpečenia plnenia cieľov bola príprava a vyhlasovanie výziev na predkladanie ŽoNFP v súlade s indikatívnym harmonogramom výziev. K 31.12.2019 bolo od začiatku programovacieho obdobia celkovo vyhlásených 53 výziev/vyzvaní v indikatívnej sume 1,99 mld. EUR (zdroj EÚ), čo je 116,81 % z celkovej alokácie IROP.

V rámci vyhlásených výziev bolo predložených 3 268 ŽoNFP v sume 1,99 mld. EUR. Celkovo bolo vydaných 1 936 rozhodnutí o schválení ŽoNFP vo výške 1,26 mld. EUR, z toho je pre 1 576 projektov uzatvorená zmluva o poskytnutí NFP celkovo v sume 1,15 mld. EUR.

V roku 2019 boli vyhlásené dopytovo-orientované výzvy zamerané najmä na podporu dopravnej infraštruktúry (infraštruktúra TEN-T, zlepšenie verejnej autobusovej dopravy a cyklistickej dopravy), modernizáciu zdravotníckej infraštruktúry, podporu infraštruktúry stredných odborných škôl, podporu udržateľnej zamestnanosti a tvorby pracovných miest v kultúrnom a kreatívnom priemysle a financovanie prevádzkových nákladov MAS.

V súlade so schváleným indikatívnym harmonogramom výziev plánuje RO vyhlásiť v roku 2020 ďalších 12 výziev spolu v sume 239 mil. EUR.

Pokrok v kontrahovaní a čerpaní alokácie programu

K 31.12.2019 predstavovalo kontrahovanie 1,15 mld. EUR, t. j. 67,40 %.

Čerpanie prostriedkov EÚ po zohľadnení nezrovnalostí a vratiek v rámci IROP dosiahlo výšku 374,67 mil. EUR, čo predstavuje 22,04 % -ný podiel čerpania prostriedkov EÚ na celkovej alokácii (1,699 mld. EUR).

Pokrok v čerpaní oproti stavu k 31.12.2018 predstavuje nárast o 9,95 p. b., t. j. o 164,46 mil. EUR za zdroj EÚ (z toho prostriedky za finančné nástroje: 54,04 mil. EUR). Najvyššie čerpanie bolo v rámci PO 4 na úrovni 54,34 % alokácie prioritnej osi, ktorá obsahuje čerpanie za finančné nástroje, druhou najvyššie čerpanou prioritnou osou je PO 6 na úrovni 46,34 %.

Po pomalšom nábehu implementácie IROP z prevažne externých príčin je v rámci čiastkového hodnotenia k 31.12.2019 možné konštatovať, že sa podarilo dosiahnuť výrazný nárast objemu zazmluvnených projektov. Tento vývoj predstavuje základný predpoklad pre zrýchlenie ďalšieho čerpania alokovaných prostriedkov po zvyšok súčasného programového obdobia. Vzhľadom na vysokú mieru kontrahovania je realistické očakávať, že ciele väčšiny PO budú v rámci súčasného programového obdobia naplnené.

Záujem žiadateľov o podporu z IROP je vo všeobecnosti vysoký, čo vytvára priestor pre naplnenie cieľov v rámci väčšiny PO. Súčasnú nastavenie OP sa ukázalo ako opodstatnené v prípade PO 1 a PO 4. Nakoľko v týchto PO existuje prirodzene vysoká absorpčná kapacita žiadateľov, stanovené koncové ciele IROP sa pri týchto PO s veľkou pravdepodobnosťou podarí do konca programového obdobia prekročiť. Úspešnosť možno deklarovať aj pri kontrahovaní v prípade PO 2. V rámci PO 2 zostáva problematický ŠC 2.1.1, ktorý je zameraný na podporu sociálnych zariadení. Kontrahovanie prostriedkov v rámci PO 5 je zatiaľ len priemerné vzhľadom na špecifickosť a komplikovanosť jej obsahového zamerania a taktiež vplyv externých faktorov, vykazuje ale priestor na ďalšie zefektívnenie čerpania. Neuspokojivá je situácia v rámci PO 3, ktorá dlhodobo vykazuje nedostatočné čerpanie a kontrahovanie vzhľadom na súvisiace problémy s nastavením výziev.

Napriek dosiaľ celkovo vysokej miere kontrahovania alokovaných zdrojov sa IROP vyznačuje relatívne nízkou mierou čerpania. Tento stav vyplýva predovšetkým z oneskoreného začiatku implementácie súvisiaceho s nastavením komplexného systému IROP. Prvé dopytovo orientované výzvy boli vyhlásené až v októbri 2016, pričom kontrahovanie sa začalo až v auguste 2017. Vzhľadom na skutočnosť, že v rámci výziev IROP výrazne prevažujú investičné projekty stavebného charakteru s projektovým cyklom 2 roky, je realistické očakávať, že miera čerpania sa výrazne začne zvyšovať od roku 2020.

Príklady projektov, ktoré sú realizované v rámci IROP

1. Rozšírenie materskej školy Chorvátsky Grob

Kód projektu: NFP302020H453

Prijímateľ: Obec Chorvátsky Grob

Celkové oprávnené náklady projektu: 584 865,02 €

Z toho zdroj EÚ a štátneho rozpočtu: 555 621,52 €

Vlastné zdroje: 29 243,25 €

Doba realizácie projektu: Začiatok realizácie aktivít projektu: máj 2017

Ukončenie realizácie aktivít projektu: marec 2019

Realizáciou projektu sa dosiahla celková kapacita MŠ 257 detí, čím sa vytvoria podmienky pre zabezpečenie dostupnosti verejnej služby predprimárneho vzdelávania a dôjde k eliminácii nevybavených žiadostí o umiestnenie detí z dôvodu nedostatočnej kapacity MŠ, dôjde k posilneniu inkluzívneho vzdelávania a výchovy detí debarierizáciou objektu, dôjde k dostavbe verejnej budovy na Javorovej Aleji, úprave areálu a zriadení ihrísk, k doplneniu MŠ materiálno-technickým vybavením a k podpore MŠ na školskej ulici o nové hracie prvky.

2. Cesta II/499 Nemčice - Radošina - hranica kraja

Kód projektu: 302011L989

Prijímatel: Nitriansky samosprávny kraj

Celkové oprávnené náklady projektu: 5 253 225,91€

Z toho zdroj EÚ a štátneho rozpočtu: 4 990 564,61 €

Vlastné zdroje: 262 661,30€

Začiatok realizácie hlavných aktivít projektu: júl 2017

Ukončenie realizácie hlavných aktivít projektu: september 2019

Projekt modernizácie Cesty II/499 Nemčice – Radošina - hranica kraja zvyšuje parametre cestnej komunikácie s dôrazom na bezpečnostné a modernizačné prvky, mobilitu a zlepšenie dostupnosti severozápadnej časti Nitrianskeho kraja na nadradenú cestnú infraštruktúru TEN-T a spája centrá osídlenia Topoľčany a Piešťany. Celková dĺžka modernizovaného úseku je 21,885 km.

Projekt prispeje k vyváženému územnému rozvoju. Vytvorí prepojenie centier osídlenia tretej úrovne v rámci dvoch krajov (Topoľčany, Piešťany), čím prispeje k tvorbe podmienok pre hospodársky rast a ekonomický rozvoj. Skvalitní dostupnosť severnej časti Nitrianskeho kraja smerom na diaľnicu D1 vedenú v koridore TEN-T. V riešenom území NSK zabezpečí mobilitu a dopravné napojenie do okresného mesta Topoľčany, kde je koncentrovaná infraštruktúra regiónu v oblasti poskytovania verejných služieb (školsťvo, zdravotníctvo, sociálne služby, kultúra, štátna správa) a koncentrácia najväčších zamestnávateľov. Realizovaný projekt zabezpečí dostupnosť cez komunikačnú spojnicu zo severného smeru z územia Trnavského kraja a taktiež prispeje k vytváraniu podmienok pre hospodársky rast a bude mať dopad na vyvážený územný rozvoj regiónu. Zásadná modernizácia cesty II/499 zvýši bezpečnosť a plynulosť dopravy v danom regióne, posilňuje environmentálne aspekty dopravy a eliminuje riziká klimatických zmien na cestnú infraštruktúru.

3. Vozový park elektrobusov v Bratislave

Kód projektu: NFP302010K812

Prijímateľ: Dopravný podnik Bratislava, akciová spoločnosť

Celková výška oprávnených výdavkov: 10 000 000,00 € – NFP: 9 500 000,00 €

Miesto realizácie: Bratislava - mestská časť Staré Mesto, E-busy budú využívané vo viacerých mestských častiach Bratislavy

Začiatok realizácie aktivít projektu: júl 2017

Ukončenie realizácie aktivít projektu: marec 2019

Realizáciou projektu sa DPB približuje k naplneniu svojich hlavných cieľov: zvýšenie atraktivity MHD, obnova vozového parku, presun nosnej ťarchy z naftovej na ekologickú dopravu. Zároveň to umožní DPB vyradiť staré autobusy. DPB a hl. mesto Bratislava preferujú ekologickú dopravu. Realizácia projektu zvýši kvalitu, kultúru, spoľahlivosť, bezpečnosť a celkovo komfort ponúkaných služieb DPB. Efektívna, spoľahlivá a pohodlná MHD môže otočiť nepriaznivý trend rastu individuálnej automobilovej dopravy spojený s poklesom využívania MHD. Tento trend rastu IAD prináša negatívne vplyvy na životné prostredie, plynulosť a bezpečnosť dopravy, ale aj funkčnosť dopravného systému mesta ako celku. Projekt predpokladá, že počet nových vozidiel na **elektrický pohon vzrastie o 18 ks.**

